

Něco o názvu našeho kmene

Je návrh na užívání názvu Kmen dospělých opravdu zbytečným a necitlivým požadavkem?

Na zasedání náčelnictva kmene v Českém Těšíně byl jedním z jednacích bodů návrh na používání názvu Kmen dospělých namísto Kmen OS. Návrh se nesetkal s pochopením. Vzniklou situaci lze těžko považovat za tolerantní. Rozhodnuto bylo vypracovat argumentaci ve prospěch změny i v její neprospěch. O vypracování stanoviska odmítnutí se nabídl krajský zpravodaj Praha br. Julius Müller - Akéla. O vypracování opačného stanoviska byl požádán br. Jiří Žáček- Gog, tiskový zpravodaj náčelnictva. Obě stanoviska uvádíme společně s výzvou náčelníka kmene br. Vladimíra Köhlera k otevřené rozpravě o problému. Tyto příspěvky budou zároveň uveřejněny na webových stránkách Kmene dospělých. Všem zájemcům bude umožněno vyjádření jejich názoru v rubrice „Tribuna“ na těchto stránkách.

Milé sestry a vážení bratři !

Píši tyto řádky v předvánoční době, v době míru, pohody a lidské spokojenosti. Kéž by následující slova přispěla k tomuto stavu.

Od našeho volebního sněmu uplynul rok a v praxi se nutně začalo projevovat, jak dokážeme naplnit „Programové prohlášení“, které přijalo naše náčelnictvo jako první a zásadní dokument pro svou práci a pro činnost a cíle celého našeho kmene. Dnes můžeme konstatovat, že všichni členové Junáka včetně Výkonné rady Junáka i Náčelnictva Junáka, velice kladně přijali toto prohlášení, kde jednoznačně a jasně říkáme, že jsme vždy byli, jsme a nadále chceme být nedílnou součástí Junáka. Následovalo mnoho kroků a jednání k naplňování tohoto cíle, a dnes mohu zodpovědně konstatovat, že slova „mladí nás v Junáku nechťejí“ nebo „starým skautům se v Junáku nelíbí a chtějí pryč“ jsem již dlouhé měsíce nezaslechl.

Mezi zásadní kroky, které je nutno pro začlenění našeho kmene do řádné struktury Junáka učinit, patří doplnění legislativy Junáka. Největším problémem je, že náš kmen není nikde v předpisech definován a ve Stanovách Junáka i ostatních předpisech jsou pouze řídké zmínky o „Sněmu OS“, „dospělých členech Junáka“ a „náčelníkovi a místonáčelní kmene OS“, jiné termíny již nejsou použity. V současné společensko-politické situaci nelze změnu Stanov Junáka předkládat Ministerstvu vnitra ke schválení, a proto zbývá jediná cesta, doplnění ostatních předpisů Junáka tak, aby naplňovaly maximálně naše představy o začlenění kmene. Po předběžných jednáních se zpravodaji VRJ i NJ byla nalezena zatím jediná možná cesta pro dosažení cíle, doplnění nového Organizačního řádu Junáka, který je v současné době před dokončením, tak, aby již existenci našeho kmene respektoval.

Všechny zúčastněné strany (NOS, VRJ i NJ) mají maximální vůli zpracovat Organizační řád Junáka co nejlépe. Od začátku nebylo námitek proti definování naší jednotky jako „Kmen“, ale vzápětí se muselo konstatovat, že žádný dosavadní název této organizační jednotky není oficiální, protože nebyl NJ schválen. Pouze v našem „Statutu kmene OS“ je uveden strašně dlouhý název „Kmen oldskautek a oldskautů – dospělých členů Junáka – svazu skautů a skautek ČR“. Náš statut byl sice schválen naším Sněmem, ale Náčelnictvo Junáka ho nikdy nepotvrdilo, což je rozhodující pro používání v oficiálních dokumentech. Vzhledem k tomu, že první dva kmény Junáka se nazývají Chlapecký kmen a Dívčí kmen, došlo naše „užší“ náčelnictvo po dlouhém hledání k závěru, že nejlepším řešením bude zkrátit náš název na stručný a celkovému systému odpovídající „Kmen dospělých“. Působil zde i jeden další fakt, že z celkového počtu dospělých členů Junáka se hlásí do klubů OS pouze jedna třetina, ostatní dospělí jsou registrováni jako činovníci mladých kmenů, přestárlí roveři a rangers, nebo prostě jen u středisek a vyšších organizačních jednotek. Při schvalování názvu „Kmen dospělých“ mělo „užší“ náčelnictvo na mysli, aby i tito dospělí se cítili ve „Kmeni dospělých“ jako mezi svými, mezi dospělými a neváhali přejít do tohoto kmene. Výchovné jednotky ve středisku, oddíly, si budeme pojmenovávat stejně podle svého. Budou „kluby OS“, ale zároveň bude velice dobré, když se rozmnoží kluby juniorů, rodičů s dětmi, roverské atd.

„Užší“ náčelnictvo kmene schválilo návrh názvu „Kmen dospělých“ v září 2005 a předložilo ho následně ke schválení „velkému“ náčelnictvu (včetně krajských zpravodajů) v říjnu 2005. Na zasedání v Č. Těšíně se náčelnictvo kmene shodlo především na tom, že název „Kmen oldskautek a oldskautů – dospělých členů Junáka – svazu skautů a skautek ČR“, nelze nadále používat a že je třeba se dohodnout na novém názvu. Ale po bouřlivé debatě a vzhledem k tomu, že emotivní jednání NOS nevedlo k závěru, stáhl

náčelník tento bod z pořadu zasedání a bylo dohodnuto, že bratři Müller a Žáček vypracují stanoviska, která se zveřejní k diskusi mezi dospělými členy Junáka.

Věřím, že všichni aktéři, kteří vyvolali tuto diskusi mají jedno společné, jde jim určitě o skautské ideály, jde jim o budoucnost našeho Junáka! Jen představa cesty k tomuto cíli může být rozličná. A ostatní dospělí členy Junáka prosím o jejich názor. Kluby budou zaujímat oficiální stanovisko prostřednictvím sítě okresních a krajských zpravodajů kmene a všem dospělým jsou k dispozici webové stránky Kmene dospělých a Rovernetu.

Diskuse bude ukončena do konce ledna 2006 a žádám všechny dospělé členy Junáka, aby rozhodli, jaký název je pro ně přijatelnější: „Kmen OS“ nebo „Kmen dospělých“.

S přáním zdraví a spokojenosti na Vašich skautských stezkách.

V Chlumci n.C. 6.12.2005

Vladimír Köhler – Mika, náčelník kmene

Argumentace pro ponechání doposud užívaného názvu „kmen OS“

V první řadě je třeba si uvědomit, že ke změně názvu není vůbec žádný logický a opodstatněný důvod a že ani „zvenčít“ nás k tomu nikdo nenutí, a že označení „kmen OS“ je tradiční, vžitě, srozumitelné a odůvodněné.

Zdůvodnění změny názvu kmene, že tento název odrazuje mladší členy Junáka od vstupu do klubů OS. vychází z představy, že se pod pojmem „oldskaut“ skrývá věkem přestárlý, neflexibilní, snad i senilní člověk, je zcela mylná, protože jednak v absolutním počtu případů tomu tak není, jednak většina lidí (skautů i neskautů), jak známo, vidí pod tímto pojmem „služebně“ staršího skauta, člověka, který prožil mnoho krásných let jako skaut a stále se jako skaut chová - bez ohledu na věk - a ve skautském duchu působí na své okolí.

Mylná je také představa, že toto označení samo odpuzuje skauty středního věku od práce v kmenu OS a že proto hrozí zánik tohoto kmene. To, že kmen OS není v současné době přitažlivý pro členy této věkové skupiny, není v názvu kmene, ale v tom, že není vytvořena přitažlivá náplň činnosti pro ty, kteří skončili roverskou činnost. Je nutno najít pro ně vhodnou náplň jejich činnosti, a tím je přitáhnout k práci. Jméno kmene není třeba měnit. Pokud někomu vadí dosavadní pojmenování kmene, je třeba se podívat, proč mu vadí. Tendence vyřadit kmen OS z Junáka tu byly opakovaně po roce 1948, kdy byly zdůvodněné snahou KSČ jednak přerušit kontinuitu skautingu u nás, jednak přizpůsobit organizaci Junáka organizaci „dětských a mládežnických organizací“ v totalitním režimu, kde byly oddělené organizace dětí (Jiskry a pionýři) a mládeže (svazáci vychovávaní jako záloha KSČ), v nichž dospělí pracovali jen jako vychovatelé a nemohli být ve větší míře členy těchto organizací. Kromě toho šlo i o to, aby byli zásadně odděleni dospělí od dětí a potlačena tak idea skautingu, který je životním názorem pěstovaným a realizovaným od mládí až do smrti, s čímž totalitní režim nemohl souhlasit, a udělal ze skautské organizace pouhou jednu z organizací, které se zabývají jen „prací s mládeží“, a přerušil tak kontinuitu působení skautských ideálů u nás. K tomu mělo sloužit po stránce formální i pozměňování vžitých termínů a odstranění ze skautingu toho, co by podle názoru uplatňovaného v minulosti v rámci „vedoucí úlohy strany“ připomínalo anglickými termíny napojení na světový skauting. Pokud bychom na tuto snahu z neznalosti věci přistoupili, jen bychom udělali to, co se za totality „stalinistům“ nepodařilo. My starší máme totiž ještě v paměti totalitní tendence jak z let padesátých, tak z let sedmdesátých, o nichž nemohou nic vědět mladší členové, pokud dobře neznají historii Junáka.

Mylná je také tendence vydávat problémy, které se projevují nyní v Junáku, za důsledek „generačního problému“. Ve skutečnosti jde o spor dvou názorů, které se ale projevují jak mezi mladými, tak mezi starými členy Junáka čili, jak se nyní říká, jdou „napříč celým spektrem“. Jde o představu, jakým směrem by měla jít činnost Junáka - zda se přizpůsobovat nesprávným egoistickým tendencím ve společnosti a pod heslem modernizace a podřizování se „požadavkům doby“ přejít v konečné fázi na podřizování se nesprávnému duchu upřednostňování pouze hmotných statků ve společnosti, nebo neustupovat od prosazování morálních zásad svojského skautingu. Vážným nebezpečím realizace prvního názoru je, že po ztrátě morálního jádra zůstane jen metodická slupka, kterou ale používá mnoho organizací (včetně bývalé PO SSM), takže z vlastního skautingu nezbude nic.

Problém netkví v rozdílu věku mladých dospělých občanů a starých dospělých občanů, ale v pojetí

obsahu a realizace skautingu jako světového názoru. Aby Junák splnil své poslání, je nutno, aby opět získal své dobré jméno výsledky své práce při výchově čestných poctivých občanů. Tak tomu bylo před druhou světovou válkou a po ní. Po roce 1992 ale došlo postupně k poškození tohoto dobrého jména. Příčiny toho je třeba odhalit, popsat a pak hledat způsob nápravy. I z tohoto důvodu je třeba například začít zpracovávat historii Junáka po obnovení v roce 1989.

Pokud se týká zbytečně dlouhého názvu kmene „kmen OS – dospělých členů Junáka“ je nejjednodušším řešením zkrácení názvu na „kmen OS“ a používáním tohoto termínu všude – včetně Kmenových novin. Termíny chlapecký kmen, dívčí kmen a kmen OS jsou tradiční a plně vystihovaly, a vystihují i nadále, situaci v Junáku. Není naprosto žádný důvod, proč se vzdávat tradice kmene OS, která tu je od roku 1918. Je nutno tedy odmítnout veškeré reformní snahy o změnu názvu kmene OS, název „kmen OS“ ponechat a pokračovat v práci, která se v minulosti pod názvem „kmen OS“ osvědčila.

NOS 21. až 23.10.200

MUDr. Julius Müller – Akela

Red. poznámka, text nebyl při korektuře stylisticky upraven.

Argumentace pro změnu doposud užívaného názvu „Kmen OS“ na „Kmen dospělých“

Úvod. Status quo a jeho změna. Status quo je něco co se časem vyvinulo, co trvá a zdá se být neměnné. Každý, kdo chce tento stav něčím porušit, se vystavuje veřejnému zatracení. Je považován za narušitele klidu zvyků a starých pořádků, tedy téměř za odpadlíka s postraními, nebo dokonce zákeřnými úmysly, kterému to musí okolí dát znát. K takovému stavu právě asi došlo. Marně si lámu hlavu, kam se poděla ona proklamovaná vlastnost stáří **moudrost**. Chceme si snad dokázat, že nám zůstávají pouze ostatní, často zmiňované vlastnosti stařeckosti mlsnost, užvaněnost a hašteřivost ?

Situace. Od obnovy Junáka 1990 počty členů našeho kmene se pomalu snižují. Příčin, proč tomu tak je, je určitě více. Jeden z významných důvodů je přirozený proces stárnutí členů kmene, tento trend by měl být vyrovnáván příchodem mladších, zejména z řad roverů; k tomu však nedochází. Pokusy o změnu tohoto stavu se doposud nedaří. Proč tomu tak je, se nám nepodařilo zjistit. Při zakládání LŠOS jsme se domnívali, že to bude jedna z možností obratu, že ji převezmou mladší členové OS a postupně ji zaměří na své programové cíle; ale nestalo se tak. Účast juniorů byla zanedbatelná.

Vraťme se k problému a současně k původnosti výrazu **old**. Při vzniku měl význam být starší, dospělý, plnoletý. Vznikl mezi dvacetiletými chlapci, kteří odpověděli br. Svojsíkovi, když je upozornil, že Junák je dětská organizace, že naleznou řešení, aby mohli v hnutí setrvat. Teprve postupem doby a v důsledku přerušení přirozeného, kontinuálního vývoje se z nás stali ti staří, nebo spíše přestárlí skauti.

Výraz **dospělý** stále představuje starší skauty, rovery, členy klubů, činovníky. Mohl by být přijatelný pro ty, o které nám jde, o naše následovníky, pro ty, které by název old odpuzoval. Při tom nebude nikomu bráněno, aby sám sebe označoval dále za oldskauta.

Chtěl bych upozornit na to, že změna názvu kmene je spíše sekundární záležitostí, nevznikla pro sebe samu. Doposud oba názvy byly užívány, bez výhrad a emocí, spíše jako synonyma, s tím, že název kmen OS byl považován v poslední době za oficiálnější, protože byl převzat do názvů a zkratk, zatímco výraz Kmen dospělých byl spíše jeho pouhou „literární“ podobou.

Pohled do budoucna. Očekávání obratu v „omlazování“ členské základny kmene je spíše v nedohlednu. Nejvýznamnější zdroj, skauti v postroverském věku neprojevují zájem. Jejich hlavním důvodem nebude ono **old** v názvu kmene, ale spíše v konzervativním „fousatém“ programu klubů. V jejich věku vyhledávají spíše zátěžové, atraktivní programy „s moderním nádechem“. Proč by se měli zařazovat formálně pod symbol „OS“, když využívají bližší, bohatou a barevnou činnost ve vybudovaném systému roverů jako jsou jejich časopisy, webové stránky, semináře, kurzy, lesní škola, své fórum, pod záštitou odboru RS. V posledních letech mají svou velkou poradu, obdobu naší kmenové porady, dokonce i svého zástupce v ústředí. Tedy nic jim nechybí, a pokud ano, umějí si to vytvořit. Měli bychom přihlídnout k tomu, aby název kmene vyhovoval těm, kteří mají přijít, přinesme malou oběť ze své ješitnosti, ve prospěch budoucnosti hnutí i našeho kmene.

Závěrem. Snaha vyhledat způsob zastavení postupného poklesu členské základny kmene byla zúžena na pouhou změnu názvu kmene. Nabídněme proto především mladým, aby se oni vyjádřili, je jich však méně než nás, a proto by nebylo vhodné chtít o problému jednoduše přehlasovat.

Stodůlky 28. října 2005

Ing. Jiří Žáček - Gog

Faktografie k vývoji názvu kmene

- V původních textech, z doby vzniku a budování odboru oldskautů (Řád odboru oldskautů při Svazu skautů R.Č.S.) **není termín „kmen“ užíván.** Nejde tedy o původní značení.
 - Obdobně základní oldskautská jednotka byla zvána klub, bez jakéhokoli dalšího přídomku.
 - **Přídomek O.S.** byl užíván pouze v názvech s **odbor O.S. výkonný výbor O.S. a zpravodaj O.S.**
 - **Poprvé je výraz kmen použit** ve Stanovách Českého Junáka – Svazu skautů a skautek (1991) ve hlavě VII. Správní orgány 10c) „**náčelnictva kmenů chlapeckého, dívčího a dospělých.**“ V celém tomto dokumentu není ani jednou použit přídomek OS.
 - Ve Statutu vyznamenání Syrix (1991) ve Čl. 2, „Syrix je udělován činovníkům a **členům kmene dospělých (KD)**“
 - Ve čl.3 „Zlatý stupeň je udělován obzvláště zasloužilým pracovníkům, kteří se svou prací zasloužili o **rozvoj hnutí kmene dospělých.**“
 - „Stříbrný stupeň je udělován zasloužilým pracovníkům KD, kteří prošli skautskou praxí a jsou nebo byli vynikajícími pracovníky **hnutí KD**, nejméně 10 let. Je nejvyšším stupněm, jehož oldskaut může dosáhnout.“
 - „Bronzový stupeň je udělován členům KD, kteří prošli skautskou praxí a alespoň 5 let **pracovali v KD.**“
 - Ve čl. 4 je mimo jiné uvedeno „na stuze bývá kovová **iniciálka OS.**“
 - Výraz **Kmen OS je poprvé oficiálně užit** až ve Statutu kmene OS z roku **1995** později také 1998. (*Proto nemohl být před touto dobou zámkou napadán*)
 - Po dobu vydávání Kmenových novin (9 let) nikdy nikdo nevyslovil žádnou námitku či protest proti jejich názvu (přesto, že obsahuje obě verze).
 - Od roku 1998 došlo k několika pokusům zaujmout dospělé skauty a postrovery, aby do našeho kmene vstupovali a nezůstávali v mladém kmene. V roce 2000 jsme otevřeli LŠOS, abychom pomohli tento problém řešit, neúspěšně.
 - Zájem starších vůdců, kteří chtěli získat vůdcovský dekret byl naplněn. Po dva roky se nepodařilo pro LŠ OS nalézt dost zájemců.
 - Teprve v roce 2005 se podařilo zájem zvětšit, jednak tím, že byla tato škola vyhlášena jako víkendová, (nezabírá čas o letních táborech), jednak proto, že nabídla disciplíny, kterými se zatím jiné školy nezabývají, digitální technologie pro skautskou praxi. To potvrdil seminář s touto náplní úspěšně realizovaný 2005.
 - Na lesní školu na rok 2006 je již 34 zájemců.
 - Obdobně se vyvíjela situace kolem PLŠ, po několik let měla nedostatek zájemců, po pokusu uspořádat školu netradičně a levně jako společnou pro oba kmene (ChK a Dk). Výsledek, zájem o školu byl obnoven. Přístup potvrzuje, že někdy nevysvětlujeme, co nechceme, ale přijímáme nabídky, které nám vyhovují.
- V mezinárodním styku se pro "Kmen OS" užívají názvy, které byly vytvořeny námi a neodpovídají názvům užívaných v příslušném jazyce: ▪ **Czech Old Scout Guild** (anglicky) ▪ **La Guilde tchéque des Scouts adultes** (francouzsky) ▪ **Tschechische Altpfadfindergilde** (německy)

Na tuto dvoustránku se ještě vešel první příspěvek do této rozpravy, ostatní jsou a budou na webových stránkách kmene.

JSME STAŘÍ NEBO DOSPĚLÍ ?

Jsem velmi překvapen, jak se rozvíjí diskuse o tom, zda my, kteří jsme odrostli krátce a životu v družinách, jsme staří nebo dospělí. Před lety jsme si br. Ludvíkem-Šulou o tom povídali s jedním členem klubu OS-juniorů: „Je mi osmačtyřicet, copak jsem starý? Old? Jsem dospělý, to ano, ale na označení starý ještě dlouho nechci ani pomýšlet!“ Tehdy nám tento názor potvrdil, že se nemáme vracet do prvního dvacetiletí minulého století, ale žít teď, dnes! Vždyť většina z nás se přes svůj fyzický věk necítí být stará, ale zcela nepopíratelně se hlásí mezi dospělými. I skautský život se zcela zákonitě přizpůsobuje pokroku, který se od dob B.P. či A.B.S. na míle vzdálil začátku dvacátého století, přizpůsobuje se a musí se přizpůsobovat novému a využívá všechny ve skautském životě použitelné novinky ve vědě i technice. Proč tedy má zůstat stát před uměle vyvolaným: problémem, zda jsme staří nebo dospělí? Tehdy jsme pochopili, proč mnozí z těch dobrých skautů a roverů váhají přestoupit mezi staré, jakoby odložené, kteří se povětšinou scházejí, aby zavzpomínali i na doby, kdy byli mladí. Ano, ti mladí dospělí, ale nejsou, a ještě dlouho nebudou staří. Proto už tehdy jsme si potvrdili, že ještě nepatříme do starého železa, že jsme opravdu jen „dospělí!“ A tak i dnes přes svůj věk se hlásím do Kmene dospělých!

Dr. Miroslav Moravec – Kudla, senior nositelů Řádu zlaté syrix